

خرداد ۹۴، الف

کتاب: نحو ۳ پ ۲

محدوده: سیوطی، از باب اعمال المصدر تا ابتدای باب المکایه

تستی

۱. کدام شرط، جزء شروط فعلی که از آن صیغه تعجب ساخته می‌شود نیست؟

أ. متصرف باشد

ج. وصفش (صفت مشبه‌اش) بر وزن «أفعل» نباشد

۲. أ فعل تفضيل در صورتی که به همراه «من» باشد یا به نکره اضافه شود،

أ. واجب است با موصوفش مطابقت کند

ج. جایز است مطابقت و عدم مطابقش با موصوف

۳. گزینهٔ صحیح در مورد مثال «یا زید زید الیعملات الذَّبْل...» را مشخص کنید.

أ. هر دو «زید» باید منصوب شوند

ج. «زید» اول می‌تواند منصوب یا مضموم و «زید» دوم باید منصوب یا مضموم شوند

۴. منادی مرخّم «مسکین» و «سعید» به ترتیب چیست؟

أ. يا مسکِ - يا سعِ ب. يا مسکی - يا سع

تشریحی

۱. کلمات زیر، منصرفند یا غیر منصرف؟ چرا؟

أ. رُبْ طَلَحة لَقِيْتُهُمْ: ب. عَمَير (مصغر «عمر»):

* و بعد فا جواب نفی او طلب امراً کان او دعاً او استفهاماً او عرضًا او تحضيضاً او تمنياً بشرط أن يكونا محضين «أن» و سترها حتم - نصب.

۲. مقصود از نفی و طلب غير محضه چیست؟ به همراه مثال توضیح دهید.

۳. در چه صورتی اقتران جواب «لو» شرطیه به لام زیاد است؟ با ذکر مثال توضیح دهید.

* إن المصدر لا يعمل مطلقاً بل إن كان غير مضمر ولا محدود ولا مجموع و كان فعل مع «أن» أو مع «ما» المصدرية يحل محله بخلاف نحو

«ضربُكَ المُسَيِّءَ حَسْنٌ وَّ هُوَ الْمُحْسِنَ قَبِيحٌ» و بخلاف نحو «عَجِبْتُ مِنْ ضربِتِكَ زِيدًا».

۴. شاهد بحث را در دو مثال مذکور توضیح دهید.

۵. چهار مورد از تفاوت‌های صفت مشبه با اسم فاعل را بیان کنید.

۶. بنابر نظر ابن مالک، «عمر» و «بشر» در مثال‌های زیر، عطف بیان است یا بدل؟ چرا؟

أ. يا غلامُ يَعْمِر: ب. أنا ابن التارك البكريَ بشرُ:

* الواو انفردتْ بعطف عامل مذوف و قد بقى معموله مجروراً کان ذلك المعمول الباقی نحو «ما كُلَّ سُوْدَاءَ تَمَرَّ وَ لَا بَيْضَاءَ شَحْمَةً»

۷. در مثال مذکور، چرا «بيضاء» به «سوداء» و «شحمة» به «تمرة» عطف نشده است؟

۸. چهار مورد از مواردی که جمله جواب شرط مقرر به «فاء» می‌شود را بنویسید.

* ثلاثةً بالباء قُل و ما بعدها للعشرة أى معها في عدّ ما آحاده مذكورة، و في عدّ الضدّ و هو الذي آحاده مؤنثة جَرُّد من التاء.

۹. با توجه به عبارت، کدام یک از مثال‌های زیر، صحیح است؟ چرا؟

أ. سرتُ ثمانيةَ أَيَّامٍ: ب. سرتُ ثمانىَ أَيَّامٍ: